

EĞİTİM-BİR-SEN
EĞİTİMCİLER BİRLİĞİ SENDİKASI

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI EĞİTİM KURUMLARINA
YÖNETİCİ SEÇME SINAVINA
HAZIRLIK KİTABI

YENİLENMİŞ
4.
BASKI

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
EĞİTİM KURUMLARINA
YÖNETİCİ SEÇME SINAVINA
HAZIRLIK KİTABI

EĞİTİM-BİR-SEN
EĞİTİMCİLER BİRLİĞİ SENDİKASI

www.ebs.org.tr

Aralık 2022

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
EĞİTİM KURUMLARINA
YÖNETİCİ SEÇME SINAVINA
HAZIRLIK KİTABI

Eğitim-Bir-Sen Adına Sahibi

Ali YALÇIN
Genel Başkan

Genel Yayın Yönetmeni

Şükrü KOLUKISA
Genel Başkan Yardımcısı

Yayın Kurulu

Latif SELVİ
Ramazan ÇAKIRCI
Muammer KARAMAN
Şükrü KOLUKISA
Hasan Yalçın YAYLA
Atilla OLÇUM

Grafik Tasarım

Selim Aytekin

Baskı

Semih Ofset
0312 341 40 75

Baskı Tarihi: 4. Baskı Aralık 2022

ISBN: 978-625-7955-30-0

EĞİTİM-BİR-SEN GENEL MERKEZİ

Adres: Zübeyde Hanım Mahallesi Sebze Bahçeleri Caddesi

No: 86 Kat:14-15-16 Altındağ / Ankara

Tel: (0.312) 231 23 06 • **Faks:** (0.312) 230 65 28 • **E-posta:** ebs@ebs.org.tr

Eğitim-Bir-Sen'in ücretsiz yayınıdır. Parayla satılamaz.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	5
SUNUŞ	7
OSMANLI DEVLETİ VE ÖNCESİNDEKİ TÜRK DEVLETLERİNDE KÜLTÜR VE UYGARLIK	9
Bilgi Taraması.....	23
TÜRK EĞİTİM TARİHİ	29
Bilgi Taraması.....	49
TÜRKİYE COĞRAFYASI	55
Bilgi Taraması.....	80
TEMEL YURTTAŞLIK BİLGİSİ	87
Bilgi Taraması I.....	115
Bilgi Taraması II.....	120
TÜRKİYE VE DÜNYA İLE İLGİLİ GENEL, KÜLTÜREL VE GÜNCEL SOSYOEKONOMİK KONULAR	125
Bilgi Taraması.....	132
ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILÂP TARİHİ	135
Bilgi Taraması.....	163
DEĞERLER EĞİTİMİ	167
Bilgi Taraması.....	173
EĞİTİM VE ÖĞRETİMDE ETİK	177
Bilgi Taraması.....	197
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİNİN KURAMSAL TEMELLERİ VE SÜREÇLERİ	203
Bilgi Taraması.....	231
EĞİTİM YÖNETİCİLERİNİN YETERLİLİK ALANLARI	237
Bilgi Taraması.....	244
EĞİTİMDE İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ	249
Bilgi Taraması.....	265

EĞİTİM VE ÖĞRETİM UYGULAMALARI	271
Bilgi Taraması.....	289
OKUL GÜVENLİĞİ, SAĞLIĞI VE KRİZ YÖNETİMİ	295
Bilgi Taraması I.....	302
Bilgi Taraması II.....	316
Bilgi Taraması III.....	325
TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI	329
Bilgi Taraması.....	351
DEVLET MEMURLARI KANUNU (657)	359
Bilgi Taraması I.....	399
Bilgi Taraması II.....	403
MİLLİ EĞİTİM TEMEL KANUNU (1739)	407
Bilgi Taraması.....	418
İLKÖĞRETİM VE EĞİTİM KANUNU (222)	423
Bilgi Taraması.....	430
MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMASI HAKKINDA KANUN (4483)	433
Bilgi Taraması.....	440
KAMU MALÎ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU (5018)	445
Bilgi Taraması.....	457
İL İDARESİ KANUNU (5442)	461
Bilgi Taraması.....	471
KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKALARI VE TOPLU SÖZLEŞME KANUNU (4688)	475
Bilgi Taraması.....	488
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI (1 NOLU CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ)	493
Bilgi Taraması.....	504
(3071) SAYILI KANUN	507
Bilgi Taraması.....	510

ÖNSÖZ

'Toplam Kalite' anlayışının zorunlu kıldığı 'yönetişim' tarzı, liderlik ve organizasyon kabiliyetiyle kurumların başındaki yöneticilerin önemini daha fazla artırmıştır. Bilgi, kültür ve yetenek kazanmayı ve kazandırmayı amaçlaması hususiyetiyle hassas ve millî bir mesele olan eğitim faaliyetinde, kalite ve niteliğe özen göstermek, hayati bir mesele sayılmalıdır. Eğitimin her aşaması özel bir çaba ve hassasiyet gerektirir. Öğrenci ve öğretmen seçiminden müfredata, fiziki imkânlardan yönetim kadrolarına kadar tüm unsur ve kademelerin, birbirinin başarısını artıracak şekilde uyum içinde olması gerektiğini söylemeye bile gerek yok. En önemli araç ve amacı bakımından malzemesi doğrudan doğruya insan olan bu faaliyette hiçbir unsur göz ardı edilemez. Eğitimde başarı, her unsur ve elemanın en yüksek düzeyde sürece katılmasıyla sağlanır. İşleyişin bir aşamasında görülen aksama diğer aşamaları da olumsuz etkiler. Sürecin sağlıklı, verimli işlenmesinde yönetim ve yönetici anlayışının, öğrenci ve öğretmen eğiliminin, aile beklentilerinin ayrı ayrı katkısı vardır. Bu bütüncül yaklaşımla ortaya konan idare biçimini 'yönetişim' kelimesiyle açıklıyoruz.

Her bir unsurun katkı ve katılımını sisteme dâhil etme noktasında okul müdürü ve yardımcıların görevi büyüktür. Yöneticilik, öncelikle insanın yaptığı işi adanmışlık ölçüsünde sevmek, işini bilgi ve aşkla yapmakla hak edilir. Sonra millet olarak yüklendiğimiz yeni misyon ve yöneldiğimiz yeni ufuklar, başında bulunduğumuz kurumu, aile sıcaklığı içinde geliştirmeye dönük çabalarla öne çıkan yöneticiliği zorunlu kılmaktadır. Lider özelliğine sahip olması gereken bir kişi olarak yönetici, üst düzey başarı elde etmek için kurumsal bilgi ve bireysel yeteneklerini avantaj olarak kullanma becerisi göstermelidir.

Yüksek idealleri olan hiç kimse, son tahlilde geçici olan makamları çeşitli psikolojik açıklamaları olabilecek kişisel hırs ve ihtirasların tatmin yeri gör(e)mez. Yanlışlıktan da öte hastalıklı sayılabilecek bu tür alışkanlıkların, paylarına düştüğü oranda milletin zararına sonuçlar doğurduğunu geçmişteki kimi acı tecrübelerle yaşamışızdır. Kaldı ki, yönetimdeki aksama ve yanlışlıklar sistemin verimli olabilecek başka unsurlarını da olumsuz yönde etkilemektedir. O makamlar ve orada ifa edilecek görevler ulvîdir. Biz bu temel saiklerle, eğitim davamıza, eğitim içinde de yönetim kademelerine millî, insani hassasiyetlerle yaklaşıyoruz. Eğitimci ve yönetici kadroların evvela onlara emanet edilen çocuklarımıza, sergiledikleri davranışlarla örnek olmaları gerektiğine inanıyoruz. Örnek bir nesil, örnek öğretmen ve yöneticiler elinde biçimlenecektir. Sonuçta inançları, umutları, beklentileri, idealleri ile bir gelecek büyütüyor, bir gelecek inşa ediyoruz.

Medeniyetimizin ahlâk ve irfan köklerinde yükselen yeni, güçlü Türkiye idealini canlı algılarla yaşamayı ve yaşatmayı önemseyen ve önceleyen, kurulduğu günden bu yana üyelerine hizmet üreterek büyümeyi temel ilke haline getirmiş olan sendikamız, üyelerinin her alandaki ihtiyaçlarına cevap vermeye gayret etmiş; kültürel ve akademik sendikacılık

kapsamında üyelerinin mesleki gelişimine katkıda bulunmak adına bugüne kadar Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği sınavlarında, Okul Müdür ve Müdür Yardımcılığı sınavlarında, Şube Müdürlüğü sınavlarında Aday Öğretmenler için yapılan sınavlarda kitaplar bastırarak, modüller hazırlayarak, deneme sınavları yaparak, uzaktan eğitim merkezleri kurarak her zaman üyelerinin yanında yer almıştır.

Bu dayanışma ve hizmet anlayışının son ürünü Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumlarına Yönetici Seçme Sınavı Hazırlık Kitabımızı siz üyelerimizin istifadesine sunmuş bulunuyoruz. Bu, bizim yardımlaşma ve dayanışmayı öne çıkaran hizmet sendikacılığımızın gereğidir. Kitabın her aşamasında özveriyle çaba gösterip katkı veren tüm arkadaşlarıma teşekkür ediyorum; Eğitim Kurumlarına Yönetici Seçme Sınavına girecek tüm üyelerimize başarılar diliyorum.

Ali YALÇIN

Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen
Genel Başkanı

SUNUŞ

Hem Türkiye hem Dünya, uluslararası ve ulusal konjonktürden kaynaklanan çok hızlı ve zorlu bir değişim sürecinden geçiyor. Bu değişimin ana eksenlerini özgürlük, eşitlik ve adalet talepleri oluştururken, Eğitim-Bir-Sen, bu taleplerin kavileşmesi ve kökleşmesi için hem toplumsal alanda hem de çalışma hayatı alanında üzerine düşen misyonun ve sorumluluğunun gereklerini bihakkın yerine getirmeye gayret ediyor.

Gerçek örgütlenme, hem özlük hakları hem de değerler sendikacılığı mücadelesini birlikte yürütmektir ve Eğitim-Bir-Sen'in bütün çabaları bu temel hakları muhafaza etmeye, daha da ileriye taşımaya yöneliktir. Bu yüzden Eğitim-Bir-Sen'in üstlenmiş olduğu sendikal misyon ve yürüttüğü çalışmalar tarihe not düşmek adına çok önem arz etmektedir. Eğer bir sendika, sendikal mücadeleyi ve faaliyetleri anlamlı ve başarılı kılan nitelikli insan kaynağından ve nitelikli yaklaşımlardan yoksunsa, büyüklüğünün de hiçbir anlamı yoktur. Bu bakımdan nitelik; hak merkezli, özgürlük merkezli, insan merkezli olmak zorundadır.

Sendika olarak, bu amaçlarla, çalışma hayatı içinde üyelerimizin ve tüm kamu görevlilerinin eşitlik, adalet, liyakat ve hak temelli bir kariyer planlaması yapmasına, mesleki bilgi ve becerisini artırmasına, nitelikli bir insan kaynağı oluşturulmasına katkı sağlamak için çalışmalarımızı hızla devam ettirmekteyiz.

Elinizdeki bu kaynak kitap, Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumlarına Yönetici Görevlendirilme Yönetmelięi kapsamında Okul ve Kurum Müdür/Müdür Yardımcılığı sınavı için hazırlanmıştır. Eğitim Kurumlarına Yönetici Görevlendirme Duyurusu ve Görevlendirmeye ilişkin takvim yayımlandıktan sonra oluşturduğumuz profesyonel yazım ve uzman ekibimizin titiz çalışması sonucu ortaya çıkan bu kaynak kitap, yönetici adayı arkadaşlarımıza yardımcı olmak amacıyla, sınavın kapsamına, soruların yapısal özelliklerine uygun olarak hazırlanmıştır.

Üyelerimizin sınava hazırlık sürecini en etkili şekilde değerlendirmelerine yardımcı olmak amacıyla sınavın kapsamına uygun olarak hazırlanan bu kitabın yayına hazır hale gelmesinde emeği geçen mevzuat ve kitap yazım komisyonuna teşekkürlerimi sunuyorum, sınava hazırlanan üyelerimize başarılar diliyorum.

Hasan Yalçın YAYLA
Genel Başkan Yardımcısı

EĞİTİM-BİR-SEN (EĞİTİMCİLER BİRLİĞİ SENDİKASI) GENEL MERKEZİ

www.ebs.org.tr